

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 4216876
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Temmuz 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

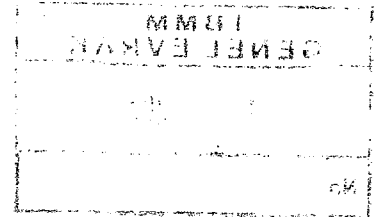
Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (81 Adet, 124 Sayfa)

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN CANDAN YÜCEER'İN
TBMM 7/65424 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Tekirdağ'ın Malkara ilçesinde Çimendere Mahallesi'nden geçen Koca Deresi'nde dere kirliliğine bağlı balık ölümleri yaşanmaktadır. Derede önceden de benzer sorunlar yaşanmıştır. Deredeki kirliliğin bir fabrikanın atıklarından kaynaklandığı belirtilmektedir.

Derede balık ölümlerinin yanı sıra dayanılmaz bir kötü koku yayılmaktadır. Yöre halkı bu dereden akan su ile tarım arazisi sulamakta, hayvanlarına su içirmektedir. Koca Deresi öte yandan Şarköy ve Gelibolu yöresine içme suyu sağlayan Çokal Barajı'na akmaktadır. Koca Deresi'nin kirliliği bölgede halk sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Mağdur olan mahalle sakinleri, sorunun çözülmesi için yetkililerin bir an önce duruma el atmasını istemektedir.

Bu bağlamda;

1. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından Çimendere Mahallesi'nden geçen Koca Deresi'nde meydana balık ölümlerine ilişkin araştırma yapılmış mıdır? Balık ölümlerinin nedeni tespit edilmiş midir?
2. Toplu balık ölümlerinin fabrika atıkları nedeniyle yaşandığı iddiaları doğru mudur?
3. Dere kıyısına atık bırakan fabrika bulunmakta mıdır? Balık ölümlerine bırakılan atıkların neden olduğu tespit edildiyse, ceza kesilmiş midir? Ceza kesildiyse, ceza miktarı nedir?
4. Son 3 yılda Koca Deresi'nde kaç tahlil yapılmıştır? Yapılan tahlillerde kimyasal, fiziksel, biyolojik özelliklerde değişim gözlenmiş midir?
5. Koca Deresi'nden alınan numuneler su kirliliği kontrolü yönetmeliğinde belirlenmiş olan su kalite kriterlerine uygun mudur?
6. Koca Deresi'nden alınan numunelerde organik veya kimyasal kirleticilere rastlanmış mıdır?
7. Koca Deresi'nde tekrar balık ölümlerinin yaşanmaması için ne gibi önlemler alınacaktır?
8. 2022 yılında Türkiye genelinde toplu balık ölümü yaşanan başka nehir, ırmak, dere ya da çay bulunmakta mıdır? Toplu balık ölümleri nerelerde, ne zaman yaşanmıştır? Toplu balık ölümlerinin bir daha tekrar etmemesi için ne gibi önlemler alınmıştır?

CEVAP

2020 yılı Mayıs ayında meydana gelen balık ölümleriyle ilgili olarak;

Çokal Barajı Havzasında kalan 13 mahalleden biri olan Çimendere Mahallesi'nde derede yaşanan balık ölümlerine istinaden 20/05/2020 tarihinde söz konusu mahalde ve havzada Tekirdağ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce incelemelerde bulunulmuş ve dereden su numuneleri alınmıştır.

Dereden alınan numune sonuçlarının incelenmesi ve havzadaki mevcut durum değerlendirildiğinde; derelerde zaman zaman meydana gelen kirlilik oluşumlarının evsel ve endüstriyel baskılardan olduğu görülmekte, ani sıcaklık değişimlerinde derelerde su seviyesinin azalması ile birlikte durgun yerlerde renk değişiklikleri ile ötrafikasyon artmakta ve neticesinde deredeki çözünmüş oksijen değeri düştüğünden dolayı zaman zaman balık ölümleri gerçekleşmektedir. Söz konusu kirliliğin bulunduğu dereye, atıksu arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra atıksu deşarjı olan 1 adet işletme (Malkara Birlik Süt Ve Süt Mamülleri A.Ş. Malkara Şubesi (MAYBİ)) bulunmaktadır. MAYBİ'den 2020 yılı içerisinde 5 kez atıksu numunesi alınmış ve analiz sonuçlarının Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği deşarj standartlarını sağladığı görülmüştür.

2021 yılı Mayıs ayında meydana gelen balık ölümleriyle ilgili olarak; Tekirdağ İlimiz, Malkara İlçesi, Çimendere Mahallesi'nde yaşanan balık ölümlerine ilişkin Mahalle Muhtarlarının Malkara Cumhuriyet Savcılığı'na vermiş oldukları dilekçelere istinaden resen Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve MAYBİ hakkında çevreyi kasten kirletme suçundan soruşturma başlatılmış olup, 2021/836 CBS no.lu ile soruşturma dosyası derdesttir. Mezkûr soruşturma kapsamında 18.05.2022 tarihinde derelerden alınan numune sonuçlarına göre; Balabancık Deresi'nde endüstriyel ve evsel bir kirliliğin söz konusu olduğu, ancak Çimendere Deresi'nde evsel kaynaklı bir kirliliğin söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. 2021 yılı içerisinde Çokal havzasına arıtılmış endüstriyel atıksu deşarjı bulunan MAYBİ'den Tekirdağ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından 14 adet numune alınmış, alınan 14 adet numune analiz sonuçlarının Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği deşarj standartlarını sağladığı görülmüştür.

2022 yılı içerisinde bahse konu işletmeden alınan 2 adet numunenin analiz sonuçlarının Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği deşarj standartlarını sağlamakla birlikte, 03.01.2022 tarihinde işletmede gerçekleştirilen denetimde; işletmede oluşan atıksuların/çamur karışımının içme ve kullanma suyu koruma alanına verilmesi nedeniyle işletme hakkında, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin (n) bendinde; *"Bu Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenen koruma esaslarına aykırı olarak içme ve kullanma suyu koruma alanlarına, kaynağın kendisine ve bu kaynağı besleyen yerüstü ve yeraltı sularına, sulama ve drenaj kanallarına atık boşaltanlara idarî para cezası verilir. "* hükmü kapsamında 263.049,00 (İki Yüz Altmış Üç Bin Kırk Dokuz) TL İdarî Para Cezası verilmiş, aynı zamanda suç duyurusunda bulunulmuştur.

Çokal Havzasının ve derelerinin kirlenmeye karşı korunması amacıyla, İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği hüküm ve esaslarına göre; tüm evsel baskılar ile endüstriyel kaynaklı kaynaklı arıtılmış olsa dahi endüstriyel atıksu deşarjının durdurulması ve/veya havza dışına çıkartılması, denetimi TESKİ Genel Müdürlüğü görev yetki ve sorumluluğunda olup, çeşitli tarihlerde yazılan yazılar ile defaatle TESKİ Genel Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

Çokal Havzasının ve derelerinin kirlenmeye karşı korunması amacıyla, İçme Suyu Havzaları Koruma Yönetmeliği hüküm ve esaslarına göre; tüm evsel baskılar ile endüstriyel kaynaklı kaynaklı arıtılmış olsa dahi endüstriyel atıksu deşarjının durdurulması ve/veya Bu kapsamda Tekirdağ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından; 02.06.2020 tarihi itibarıyla MAYBİ'den kaynaklı atıksularının havza dışına çıkarılncaya kadar sürekli atıksu izleme ile havzaya deşarjının sürekli ve online olarak kontrol edilmesine karar verilmiş, işletmece sunulan SAİS proje başvuru dosyası Bakanlığımızca uygun bulunmuş ve kurulum iş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte atıksuyun da havza dışına çıkması için kollektör hattı işletme tarafından tamamlanmış, deşarj için kurumlardan gerekli onay ve izinlerin tamamlanması beklenmektedir.

Ayrıca; Çokal Barajı Havzasında kalan 13 mahalleye (Aksakal-Balabancık-Ballı-Çınarlıdere-Çimendere-Emirali-Gölcük-İshaklı-Kalaycı-Müstecep-Sağlamtaş-Uluman-Yayaağaç) ait evsel atıksular herhangi bir arıtma işlemine tabi tutulmamaktadır. Mevcut evsel atıksu kanal hatlarının köy tüzel kişiliği döneminde yapılmış eski hatlardan oluştuğu, bu sorunun çözümüne yönelik olarak havza koruma alanında kalan yerleşim yerlerine ait atıksuların havza dışına çıkarılmasıyla ilgili projelendirme çalışmalarının tamamlanarak yatırım programına alındığı Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı (TESKİ Genel Müdürlüğü) tarafından 2018 yılında Tekirdağ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze bildirilmiş, ancak yerleşim yerlerinden kaynaklanan evsel atıksuların arıtılarak havza

dışına çıkarılmasına yönelik bir çalışma Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından günümüze kadar yapılmamıştır.